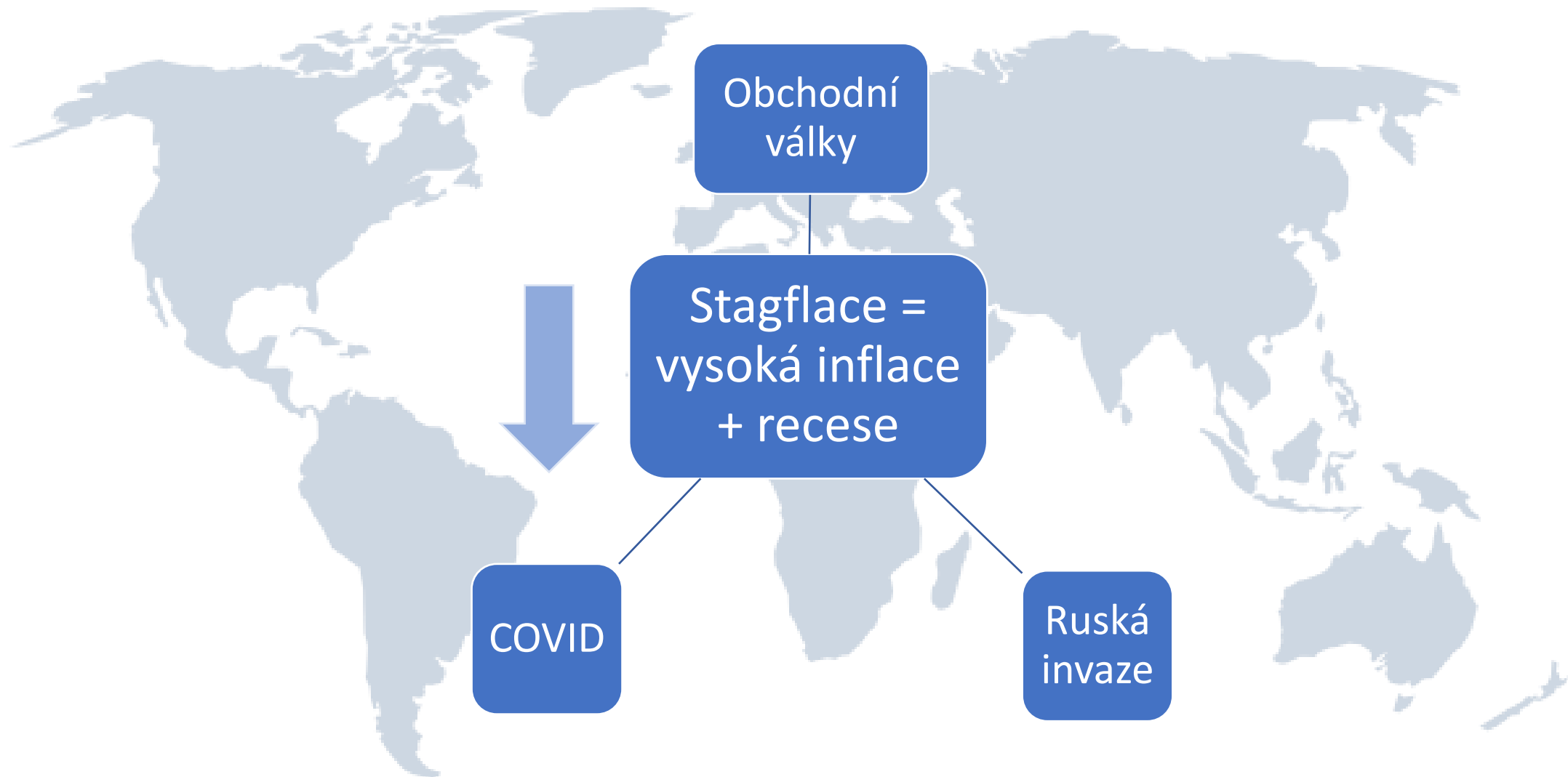

Česko ve víru energetické krize

Jan Bureš

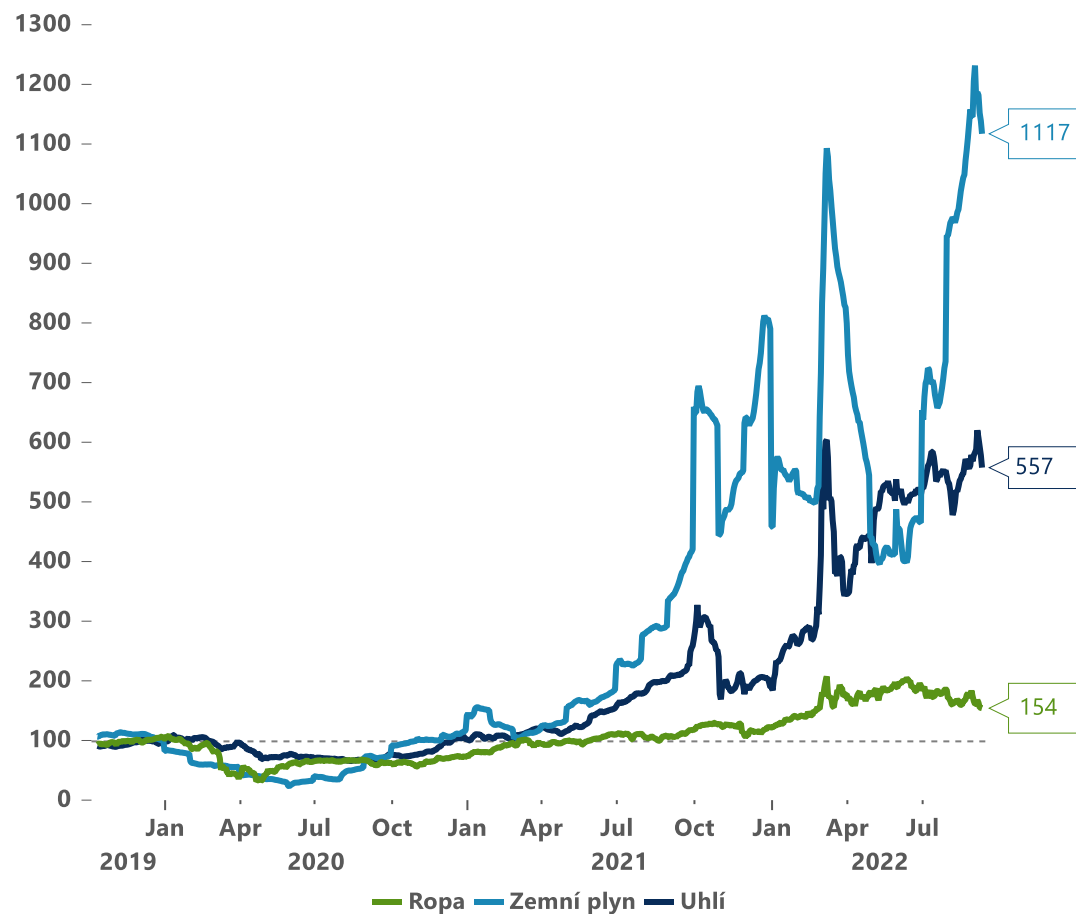
Ruská invaze = další stagflační šok v řadě

Poslední fáze = energetická krize

Evropský index vstupních surovin

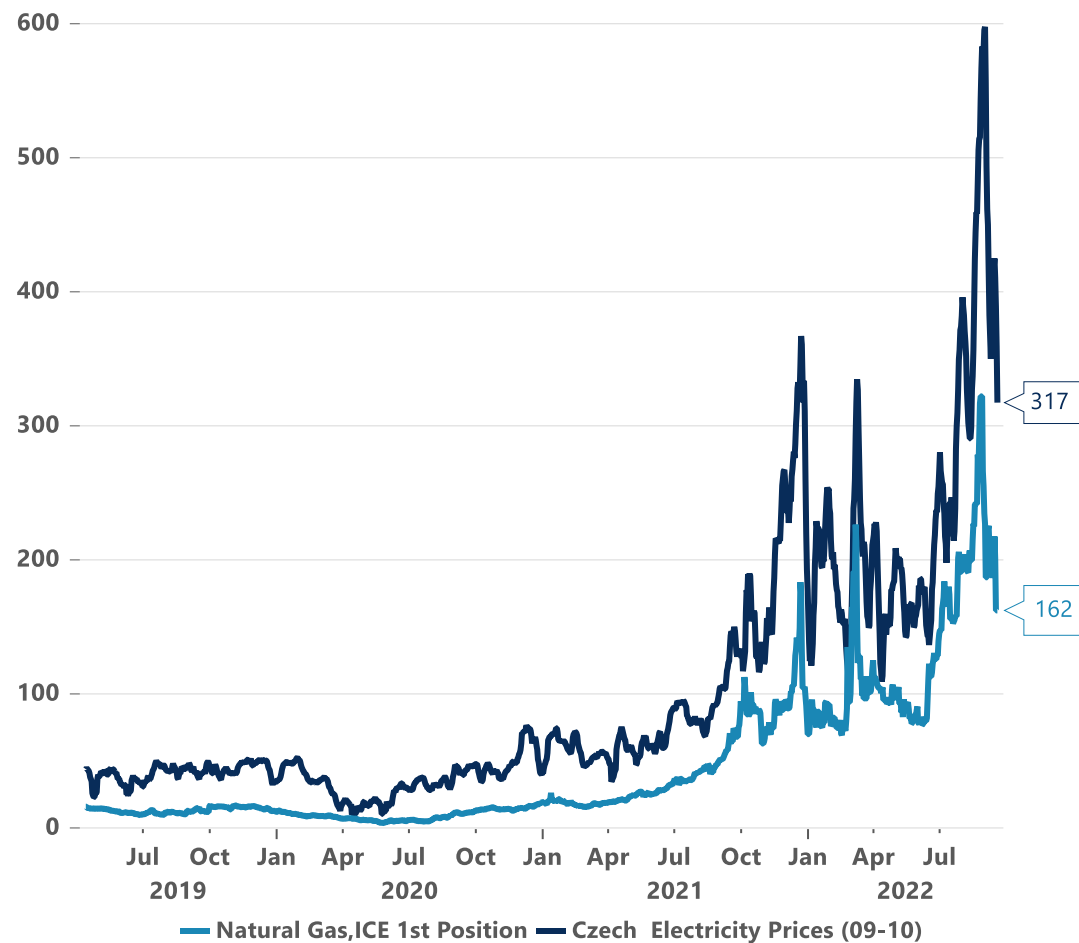
2019=100

Zdroj: Patria s použitím HWWI

Energy prices

EUR/MWh

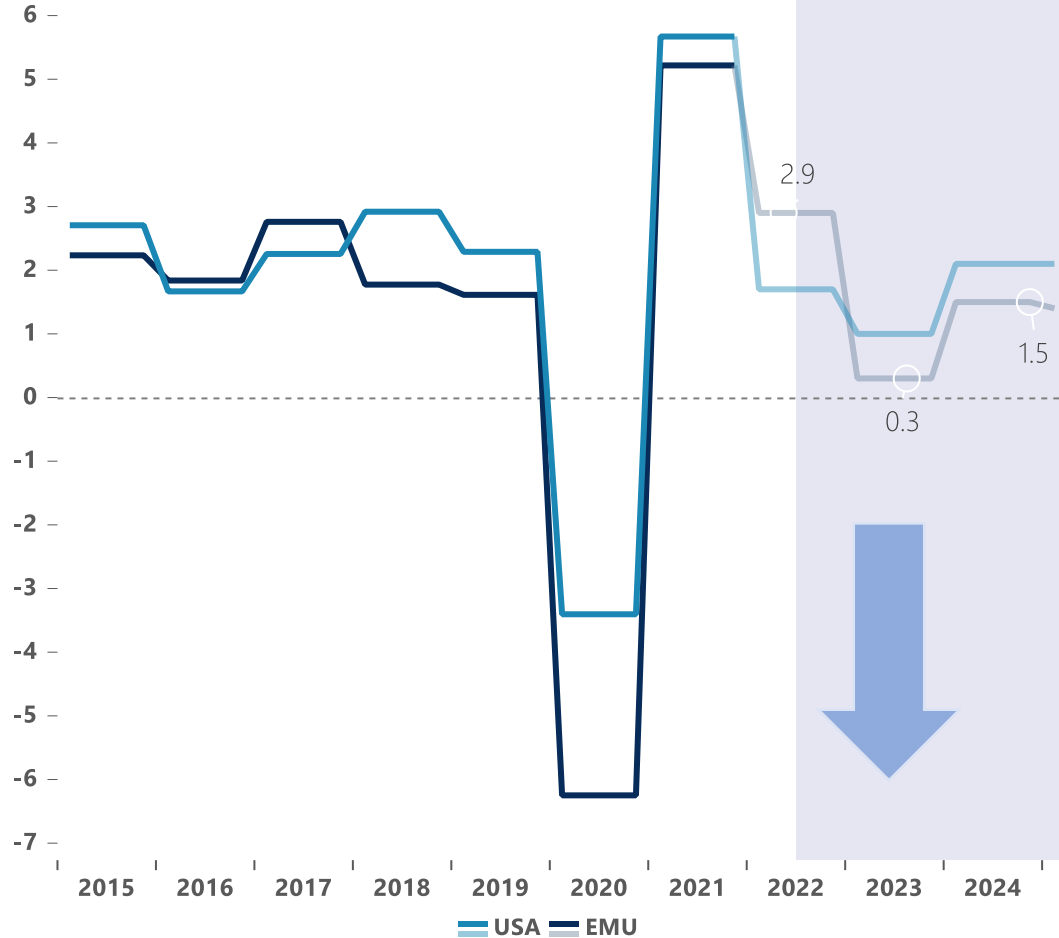

Source: KBC Economics based on ICE, ENTSO-E (Electricity Data), CZSO

Výrazně vyšší inflace a nižší růst jak v Evropě, tak v USA

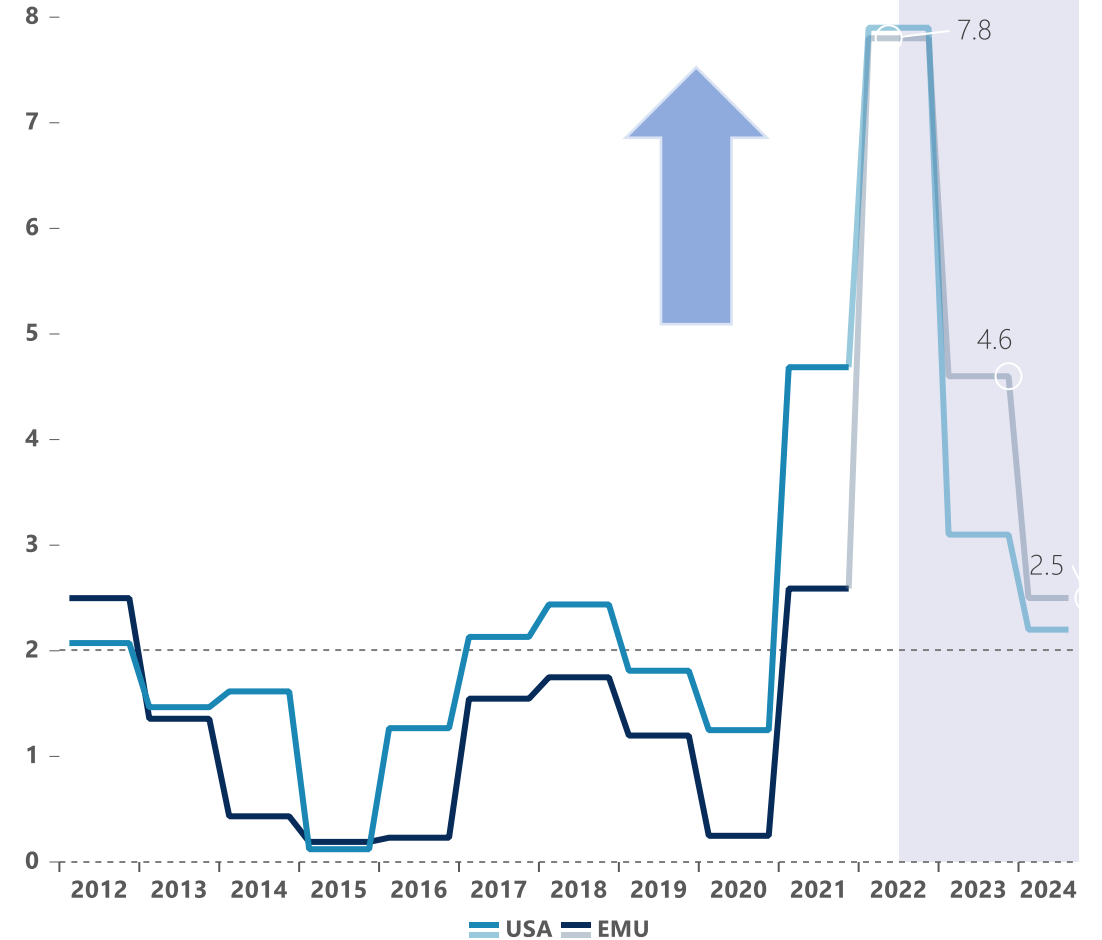
HDP

meziročně v %

Inflace, meziročně

meziročně v %

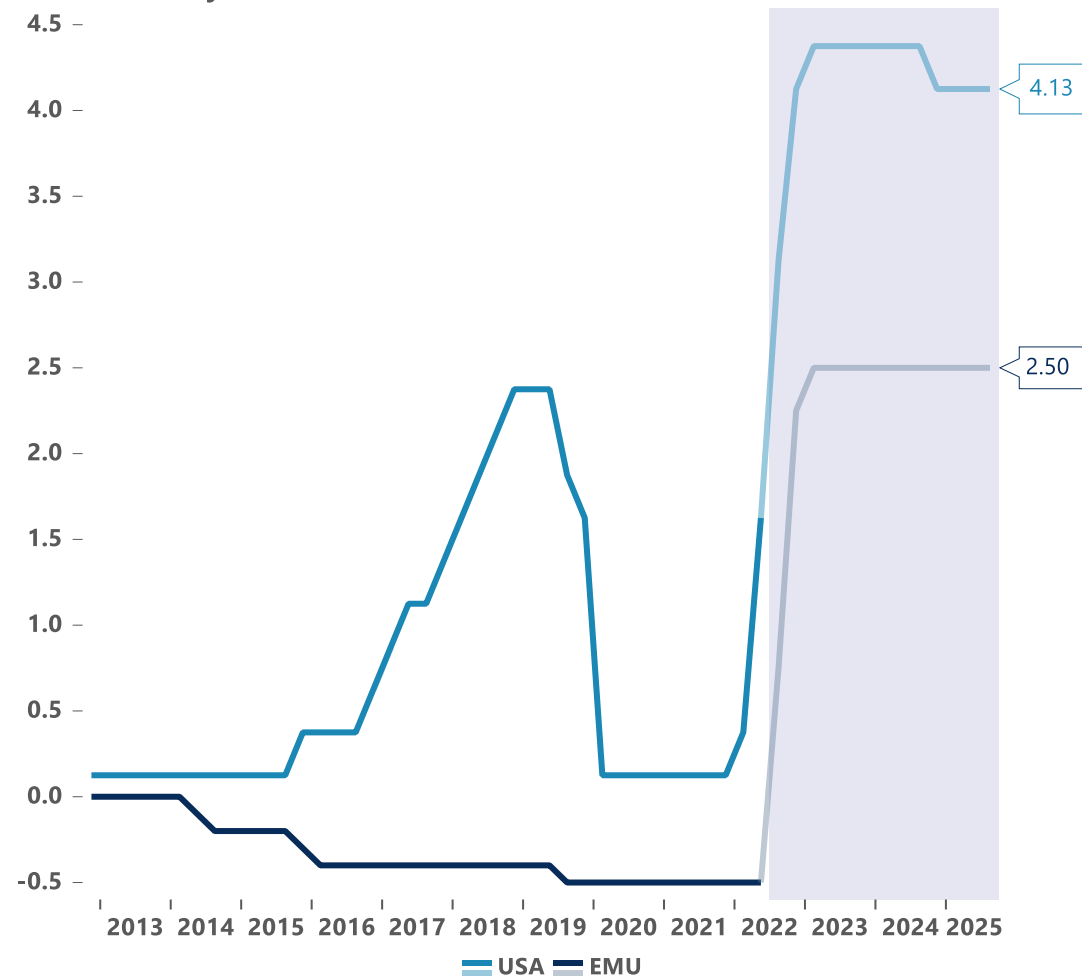

Source: KBC Economics based on

Source: KBC Economics based on

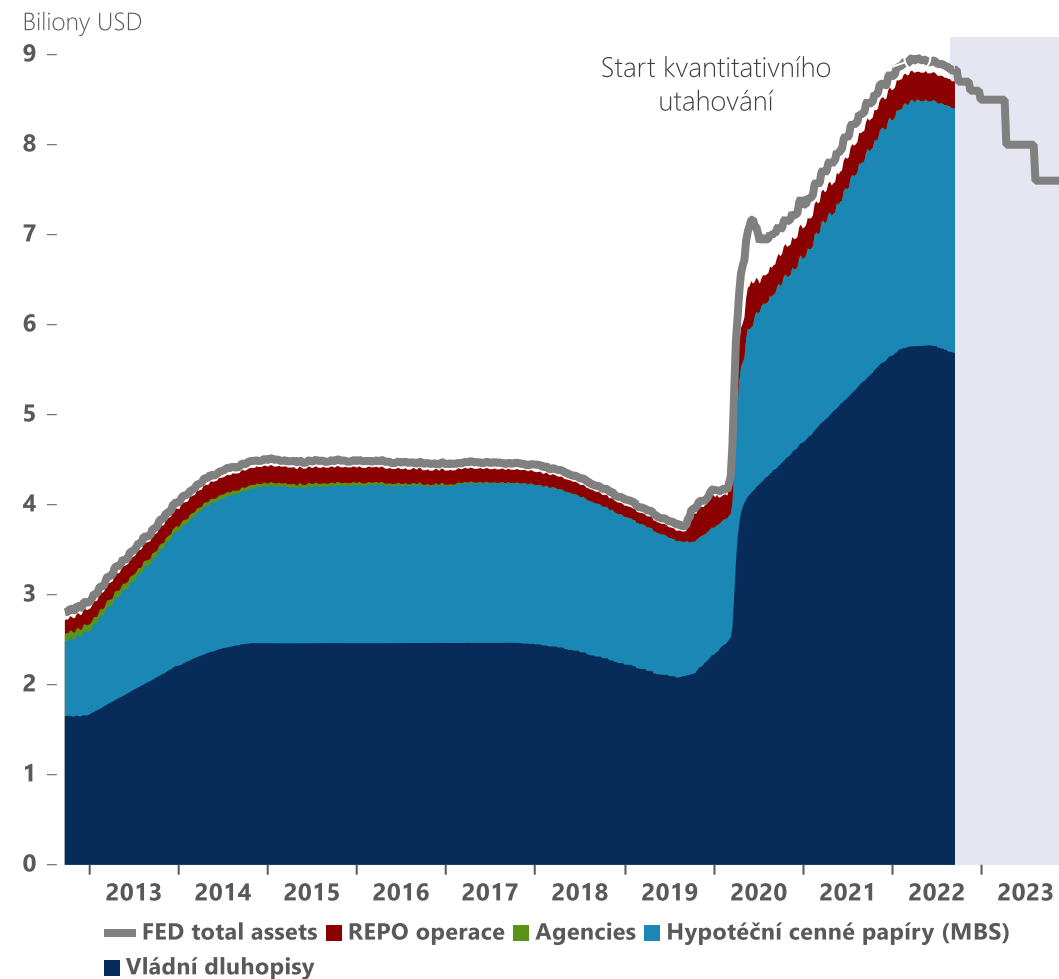
Reakce na vysokou inflaci = vysoké sazby

Úrokové sazby centrálních bank

Source: KBC Economics based on

Bilance Fedu

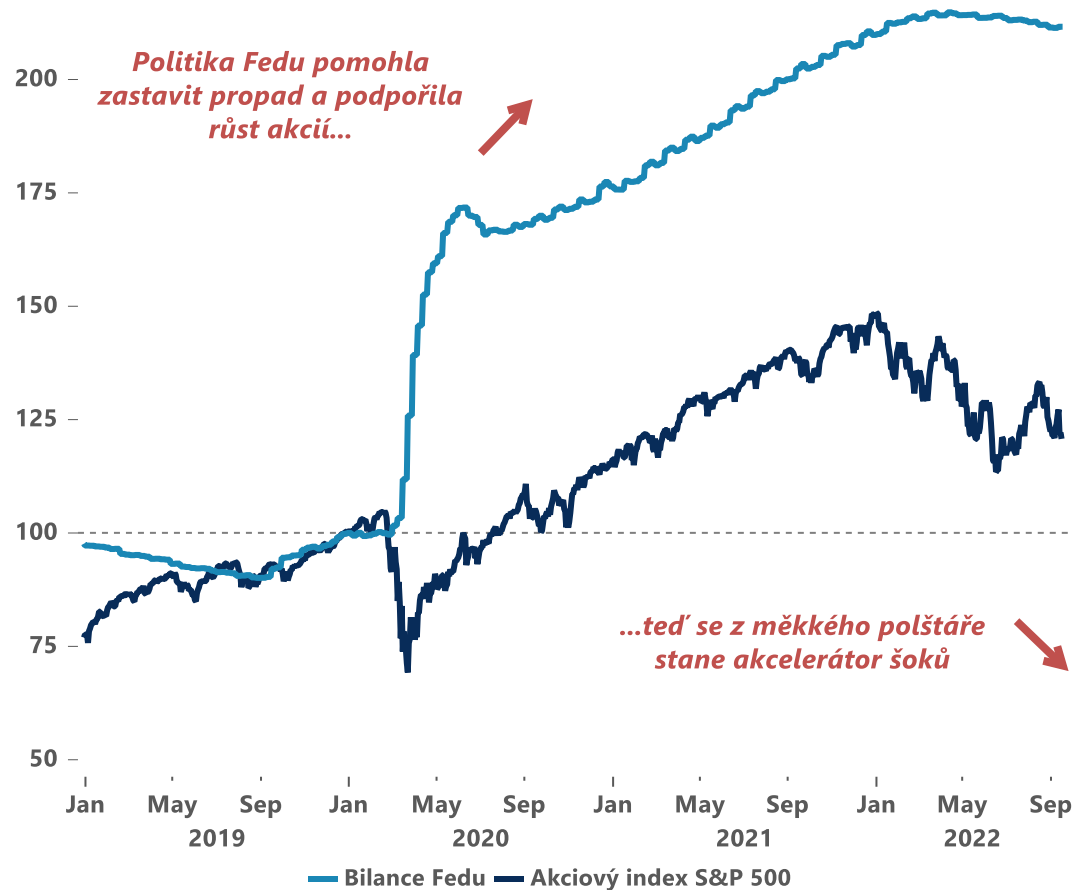
Source: KBC Economics based on Fed

Vysoká averze k riziku a těžké investiční prostředí

Bilance Fedu a akciový index S&P 500

2019=100

225 -

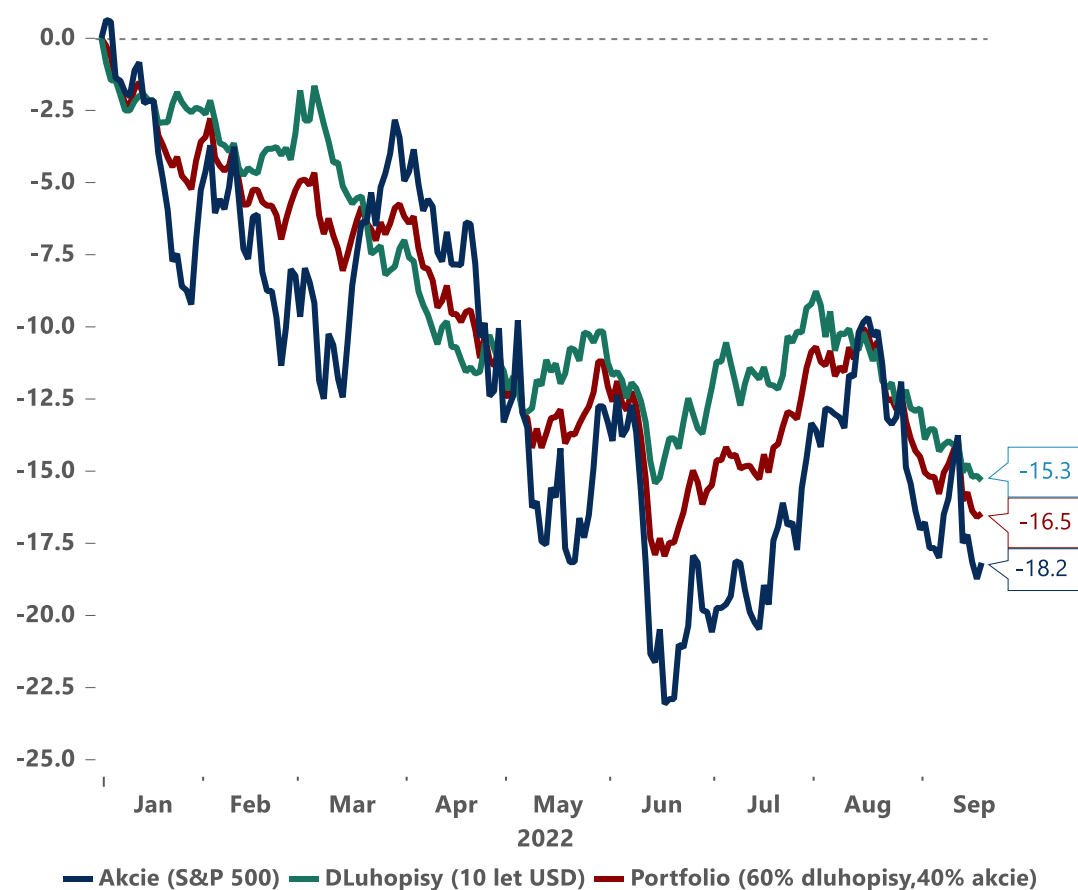

Zdroj: Patria s použitím Macrobond, U.S. Department of Treasury, SPDJI, Deutsche Boerse, CBOE, Fed

Tržní výnosy

v % od začátku roku 2022

2.5 -

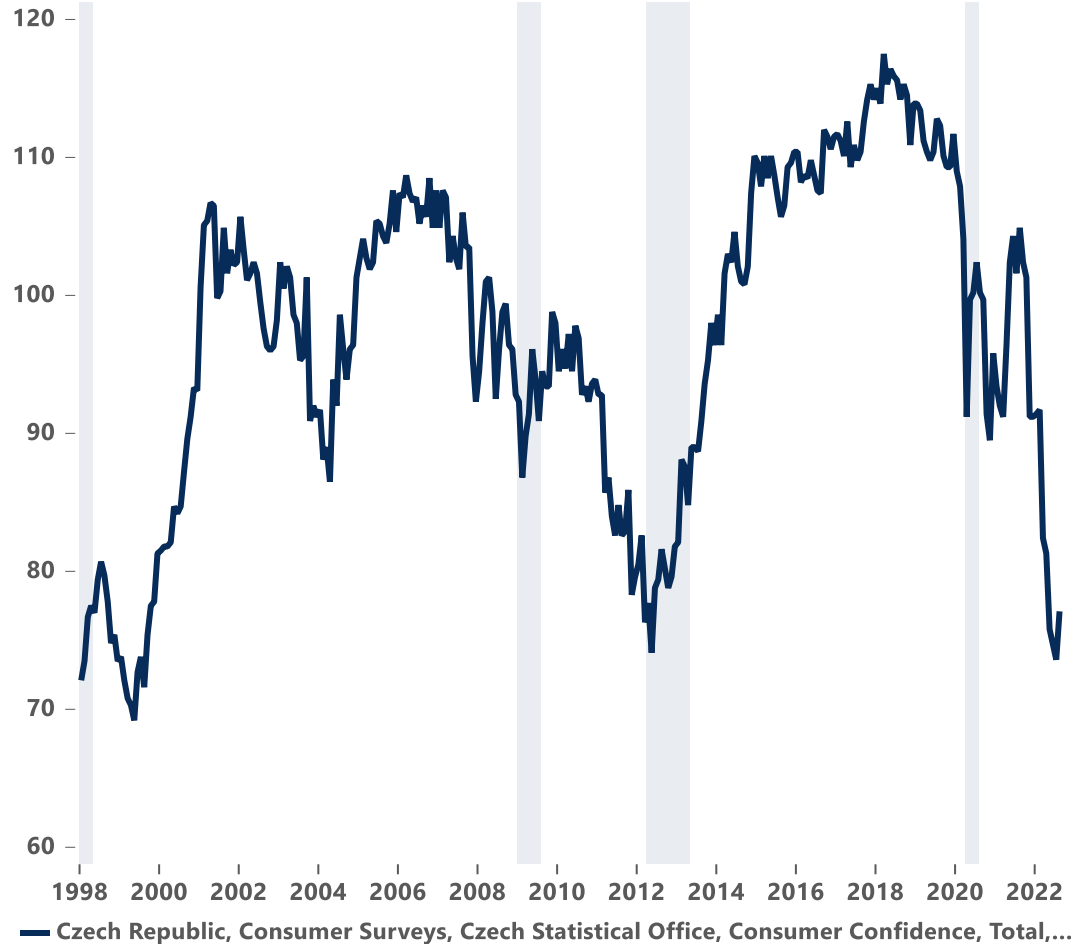

Zdroj: Patria/ČSOB SPDJI, U.S. Treasury Direct

Česká ekonomika – inflace sráží reálné příjmy a spotřebu domácností

Spotřebitelská důvěra v Česku

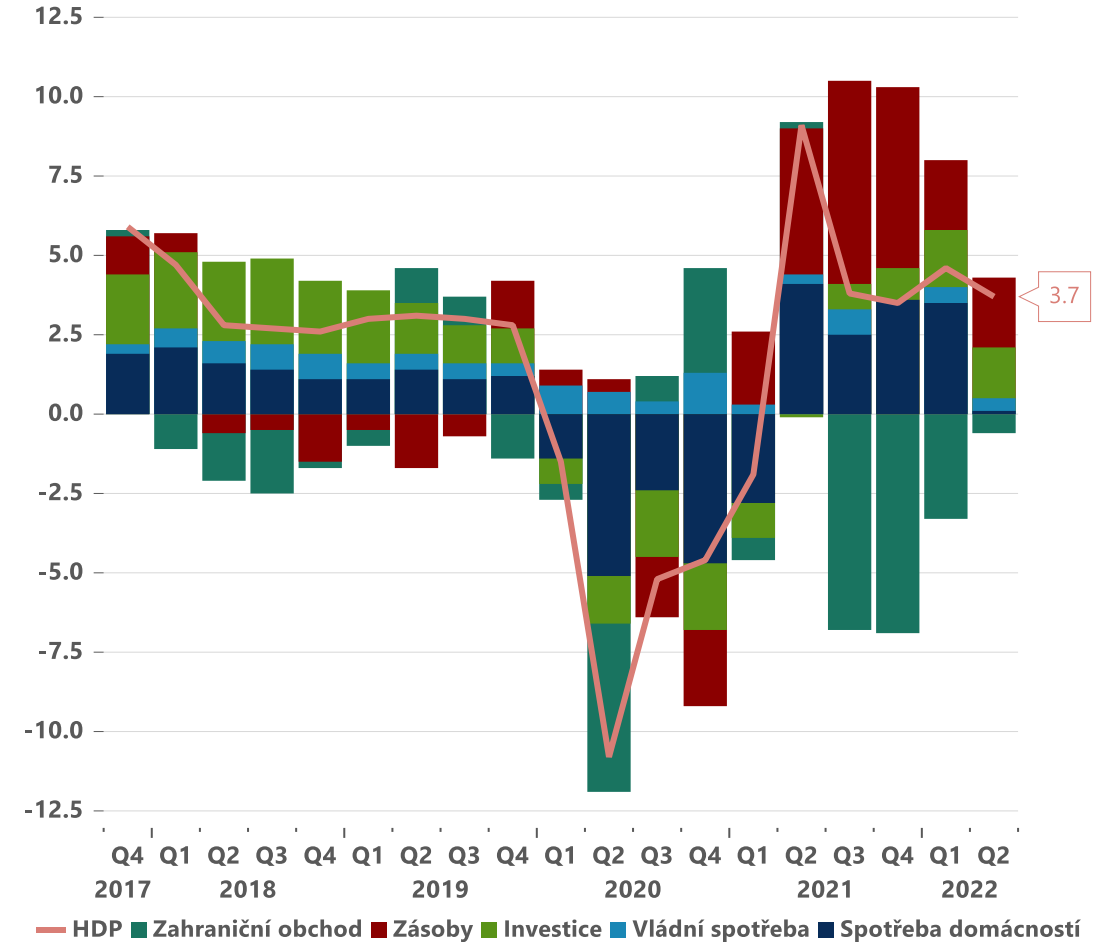
index, SA

Zdroj: Patria/ČSOB s použitím CZSO

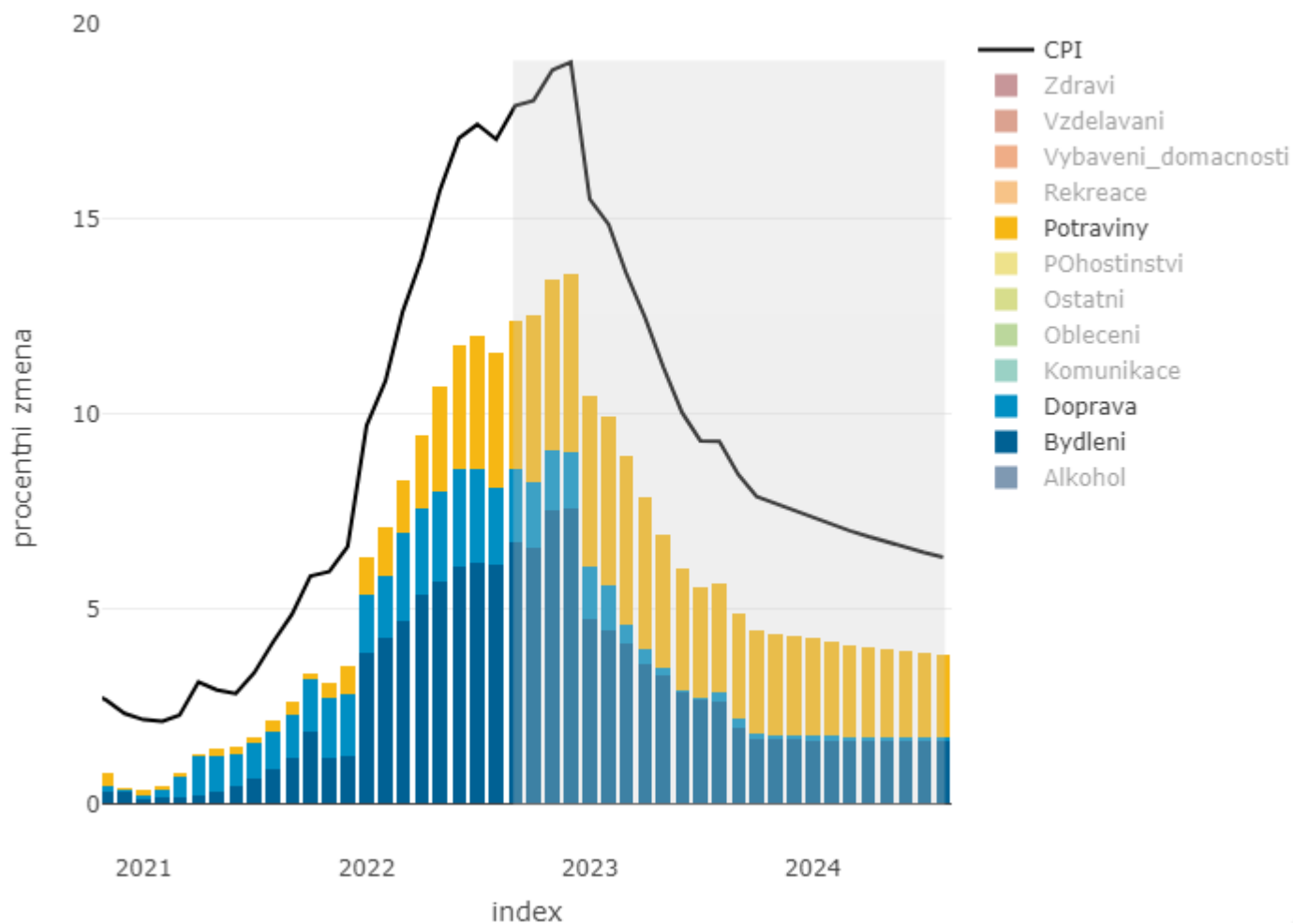
HDP CZ

příspěvky k meziročnímu růstu v procentních bodech

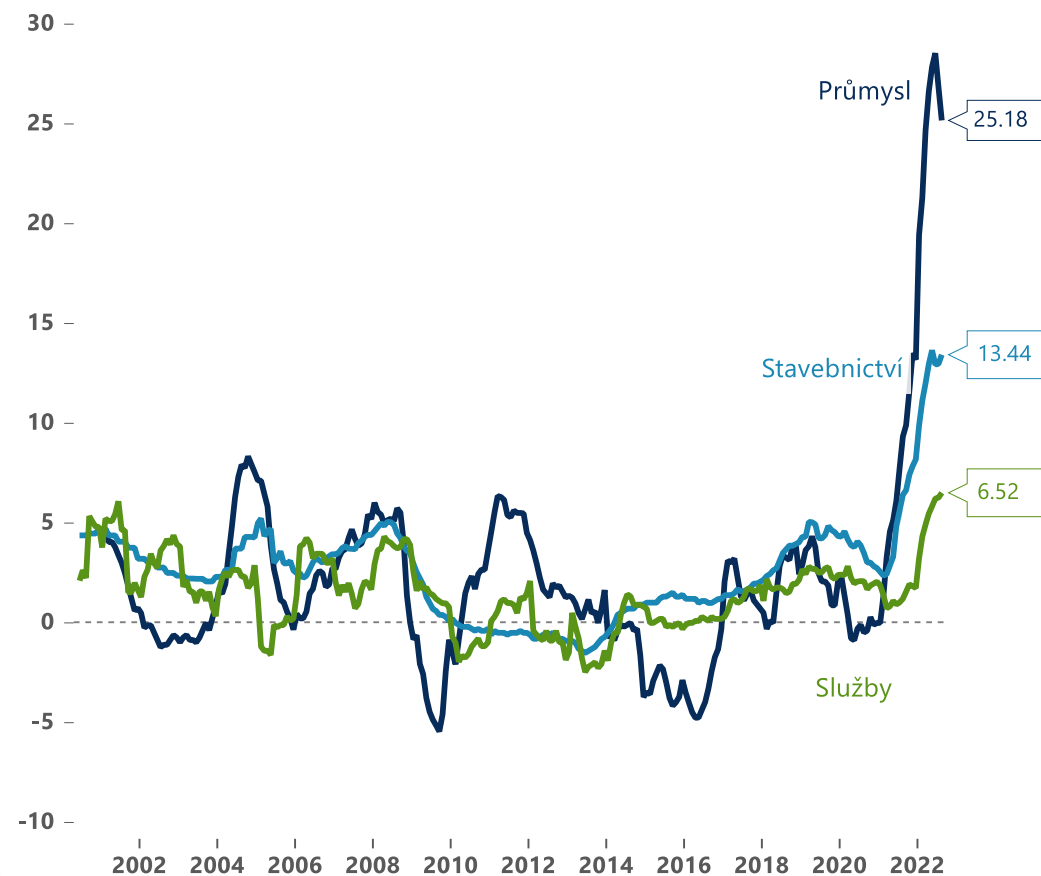
Zdroj: Patria s použitím CZSO

Inflace je poblíž vrcholu – stropy ji nepustí nad 20%

Výrobní ceny v Česku

meziroční změna v %

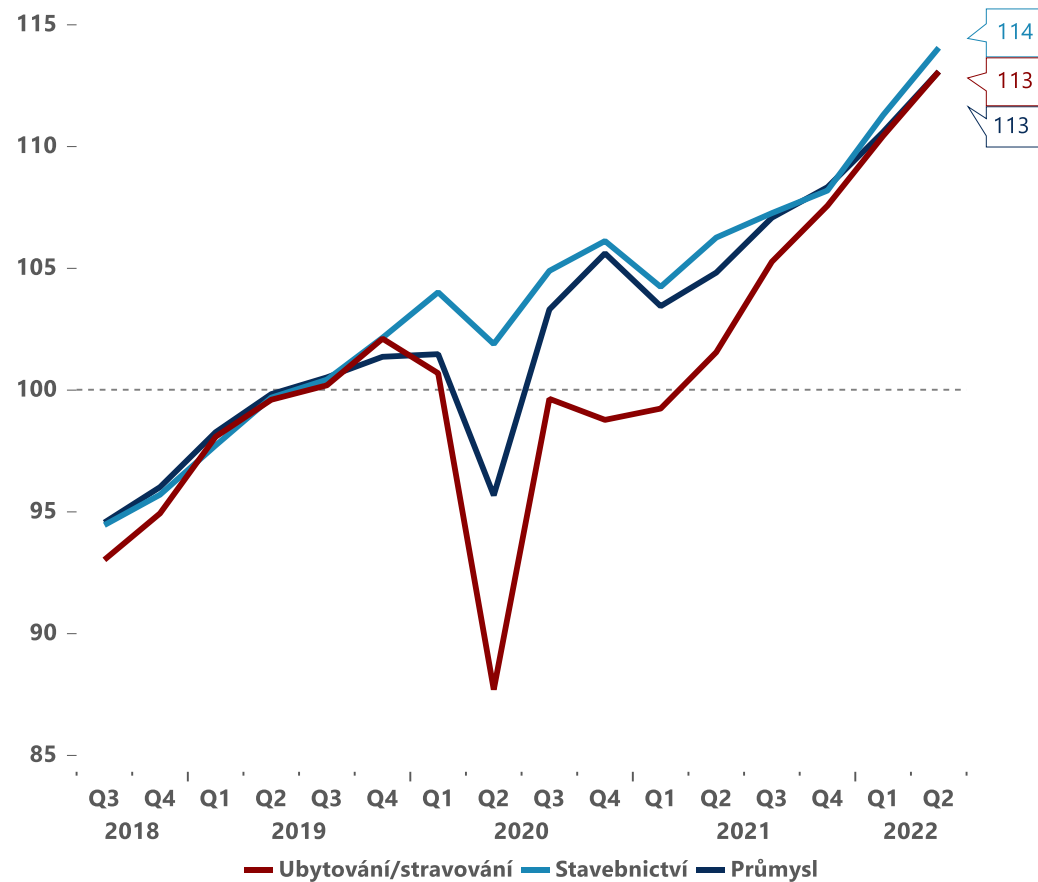
Zdroj: Patria s použitím Eurostat, LME, World Steel Association, CZSO, ENTSO-E (Electricity Data), ICE, DG ECFIN

Nominální mzdy nezvládnou inflaci vykompenzovat

Mzdy v ČR

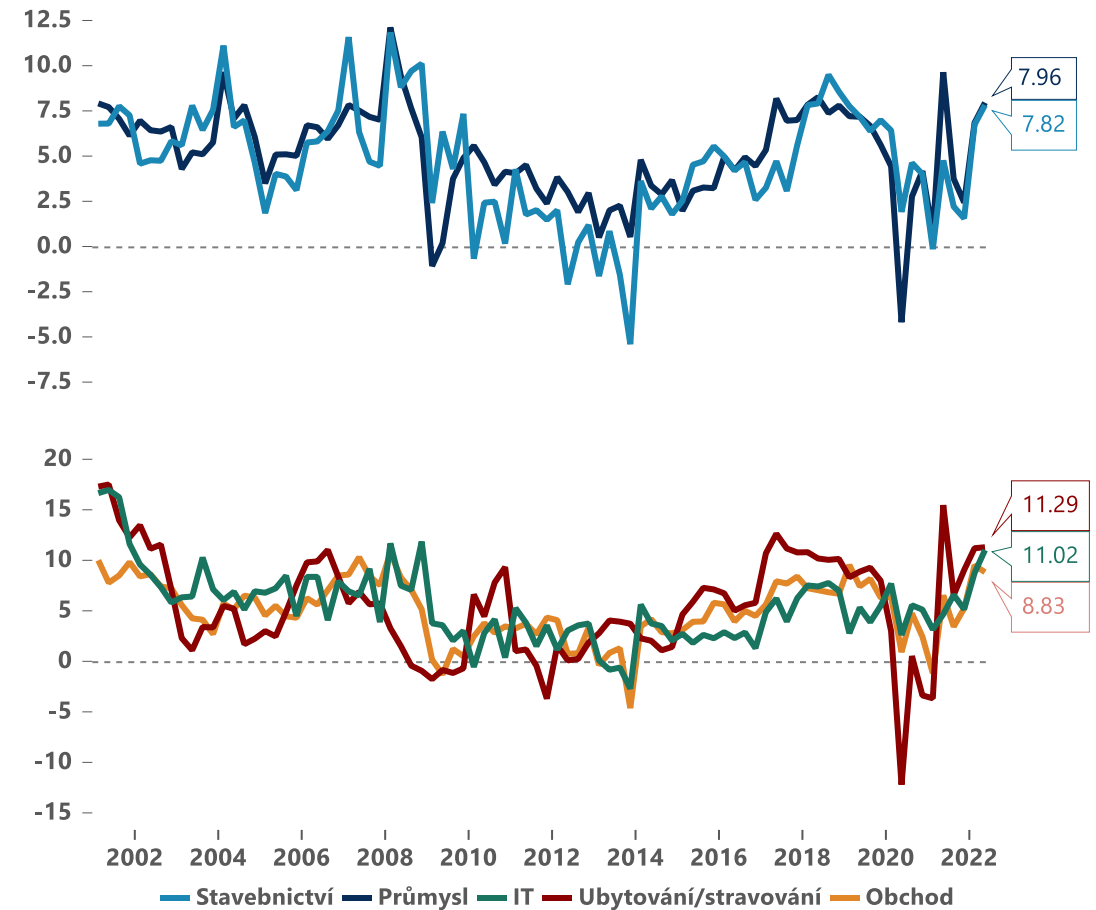
2019=100

Zdroj: Patria s použitím CZSO

Mzdy v ČR

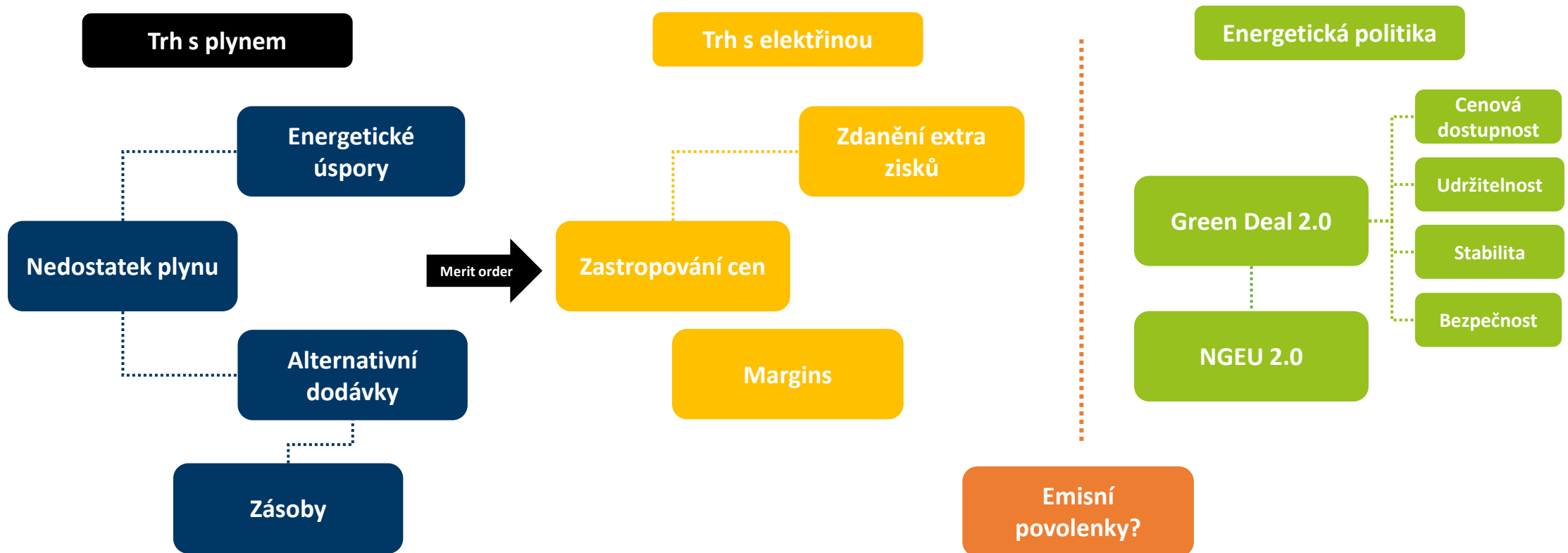
meziroční změna průměrné nominální mzdy, v %

Zdroj: Patria s použitím CZSO

Hlavní problém = nedostatek plynu

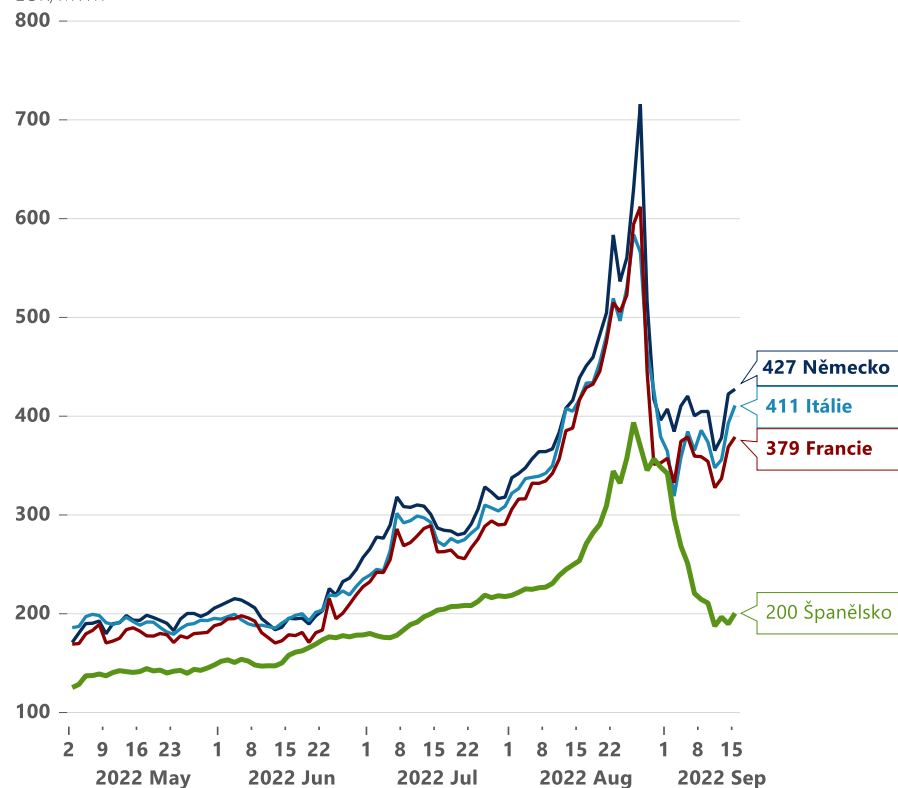
- PLYN: 1) alternativní dodávky plynu (LNG, Norsko...) + 2) energetické úspory (=>nižší spotřeba) + 3) substituce (bioplyn, vodík...)
- ELEKTRINA: 1) cenový strop na inframarginální zdroje elektřiny + 2) energetické úspory + 3) margins (likvidní linky producentům)
- I pokud bude dostatek plynu (tj. minimální nucená racionalizace), ceny pravděpodobně zůstanou vysoké (tj. konec éry levných energií) => EU musí urychleně najít 1) cenově dostupné, 2) udržitelné, 3) stabilní a 4) bezpečné zdroje energie

Jak (ne)mohou fungovat cenové stropy?

Ceny elektřiny: na rok dopředu (futures na září 2023)

EUR/MWh

Zdroj: Patria/ČSOB, ICE

• Evropská unie

- Omezení spotřeby elektřiny ve spotřebních špičkách
- Uvalení mimořádné daně na ne-plynové výrobce energie
- Zavedení stropu na ceny plynu
- Zajištění dostatku likvidity producentům energií (při vysoké volatilitě velmi obtížné uzavírat obchody na burze).

• Česko:

- Cenové stropy pro elektřinu pro domácnosti, nemocnice, školy a SME na **6 Kč za kWh silové elektřiny a 3 Kč za kWh plynu**
- Kompenzace ztrát velkým podnikům a velkoodběratelům

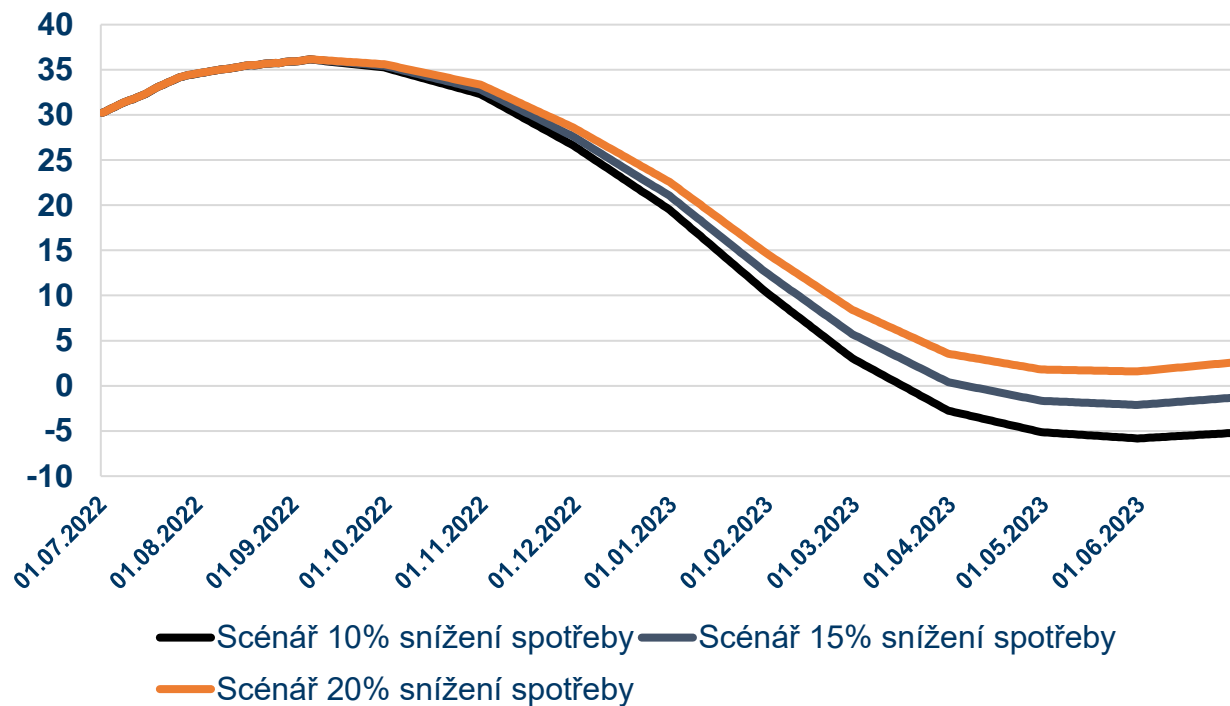
Moment zvratu: buď a nebo

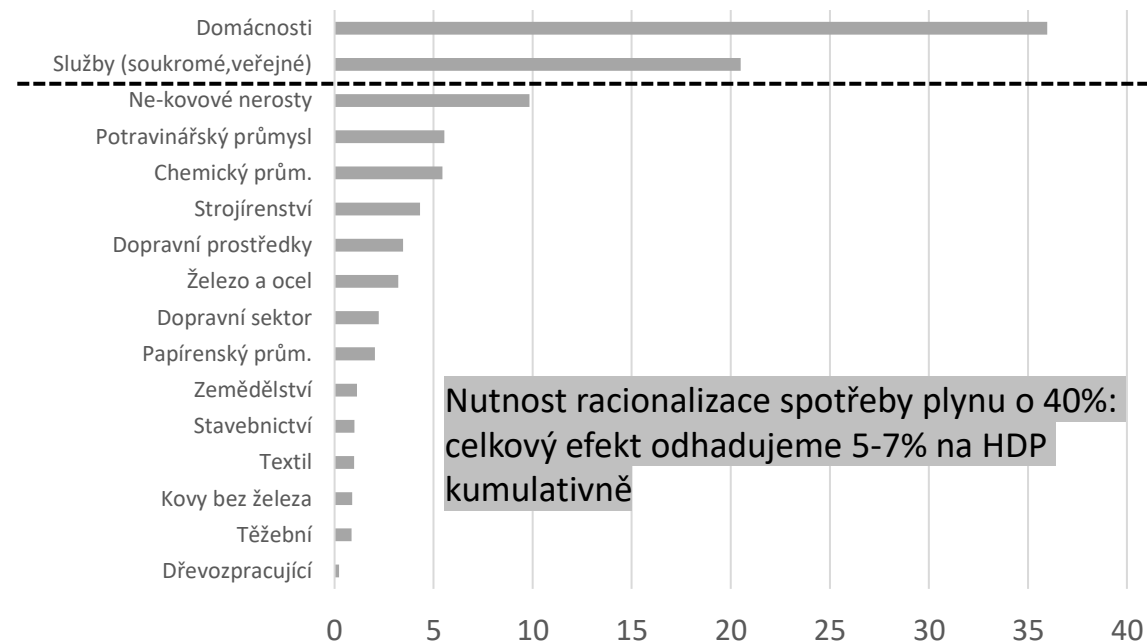
- Vysoké ceny zajistí rovnováhu mezi poptávkou a nabídkou
  - Úspory na straně domácností a podniků
  - Vyšší dovozy (LNG)
  - Měkké přistání
- Dojde na nucenou racionalizaci spotřeby plynu:
  - Vypínání části výrobních řetězců
  - Nelineární reakce – chybějící drobné vstupy zastavují celé výroby
  - Prudký pokles důvěry – zpětný dopad do poptávky firem i spotřebitelů

Výpadky plynu – Česko patří k nejzranitelnějším

Simulace vývoje stavu zásob (TWh)¹

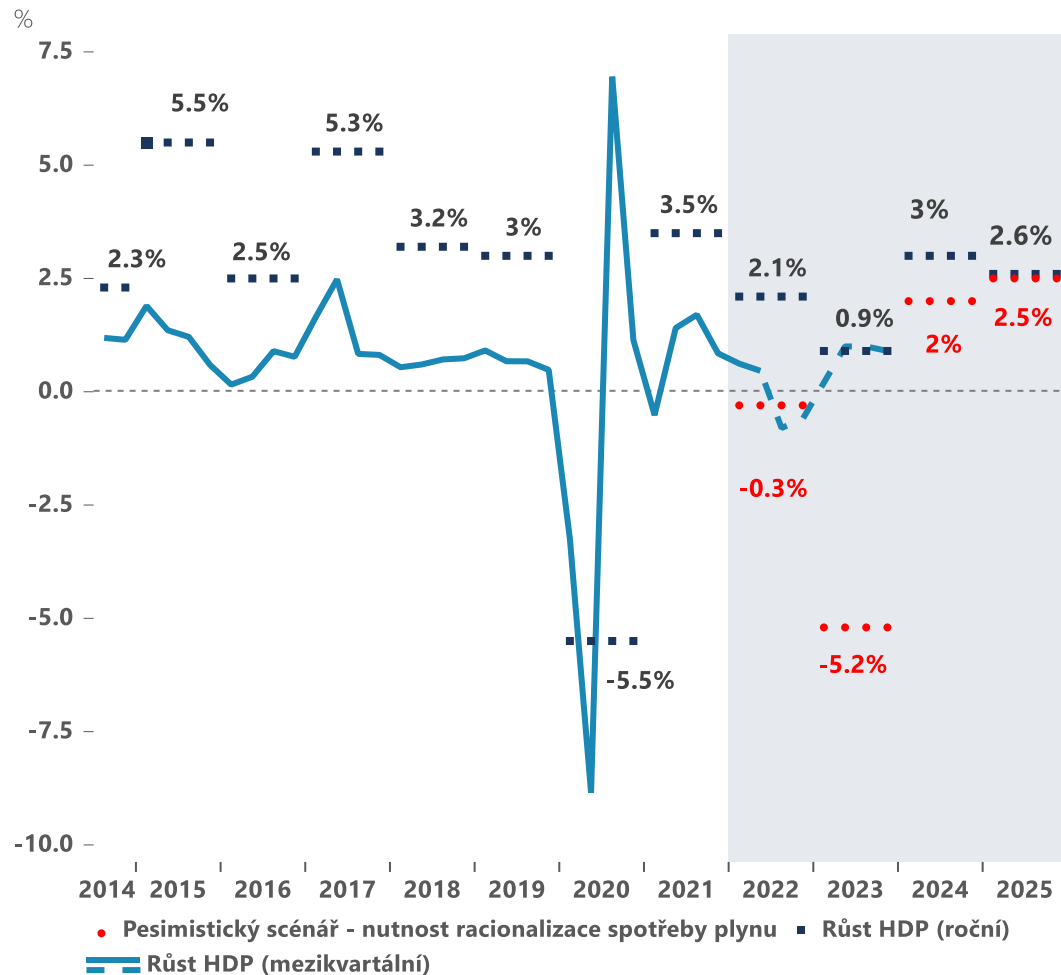
Podíl českých sektorů na spotřebě plynu

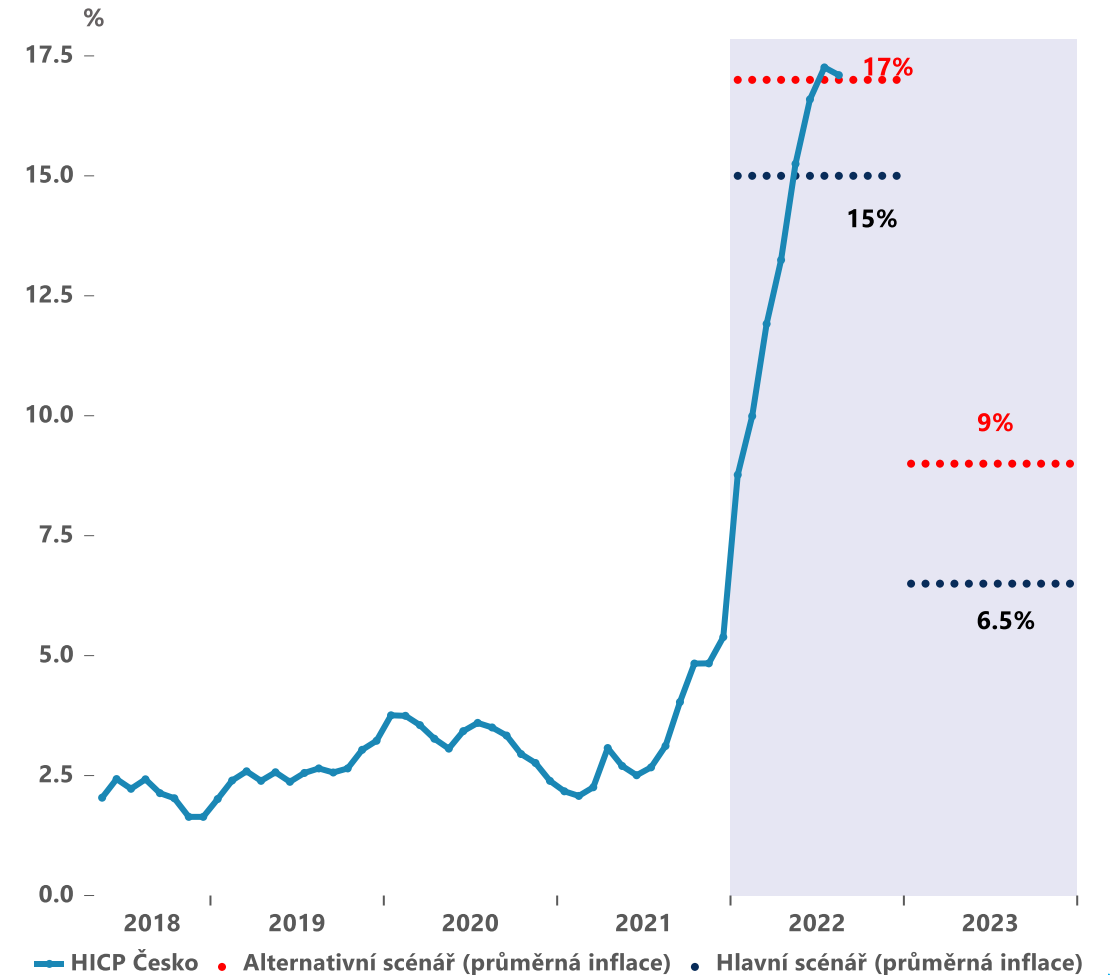
- V případě úplného odstřižení od ruských dodávek plynu patří česká ekonomika k nejzranitelnějším v rámci EU. Důvodem je 1) vysoká závislost na dovozech ruského plynu; 2) absence alternativních dodávek; 3) vysoký podíl energeticky náročné průmyslové výroby
- Naše simulace naznačují, že je možné vyhnout se nucenému (a ekonomicky bolestivému) omezení spotřeby plynu za předpokladu 1) alternativních dodávek plynu (LNG); 2) významných úspor (>15% redukce spotřeby) a 3) teplotně průměrné zimy
- Pokud by došlo k nucené racionalizaci spotřeby, nejtvrději by byla zasažena energeticky nejnáročnější část tuzemského průmyslu

Mělká recese versus tvrdé přistání

Výhled růstu reálného HDP v Česku

Harmonizovaný index inflace (HICP) - Česko

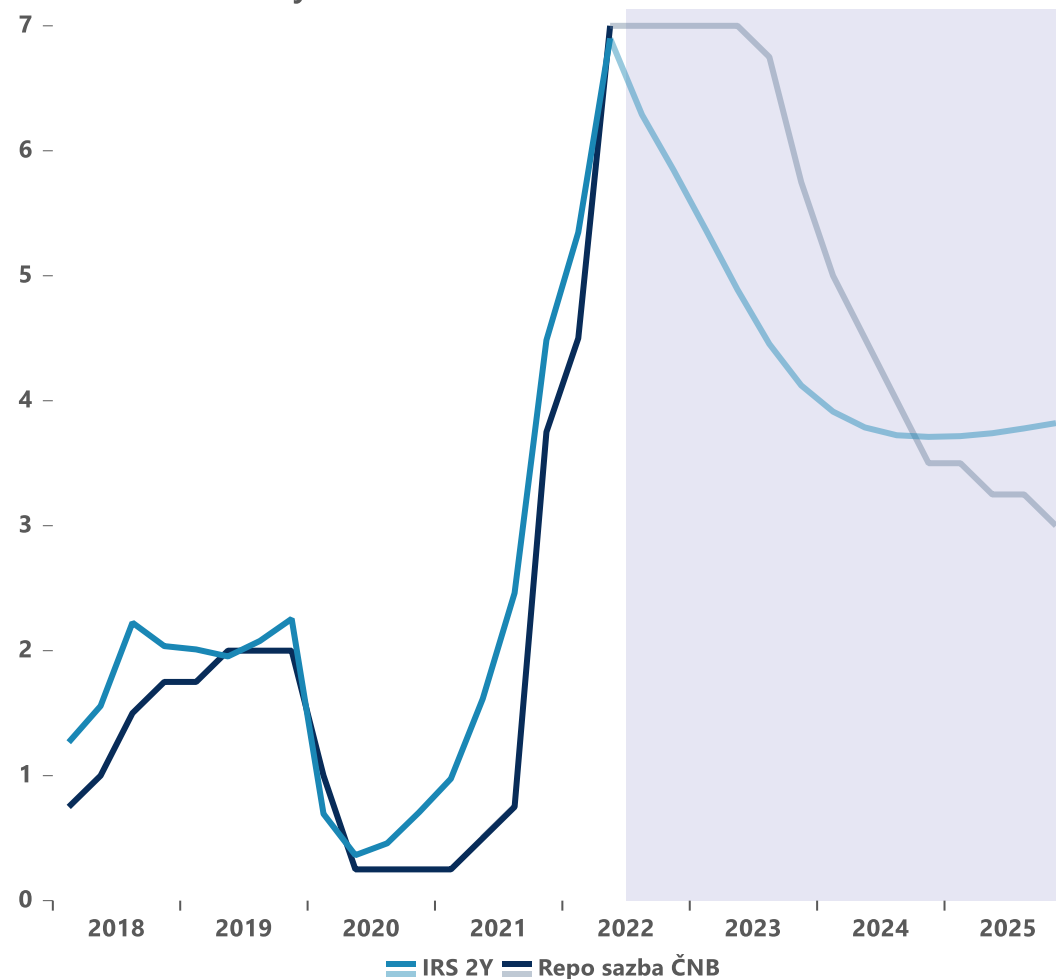

Zdroj: Patria/ČSOB

ČNB se do dalšího zvyšování sazeb moc nechce

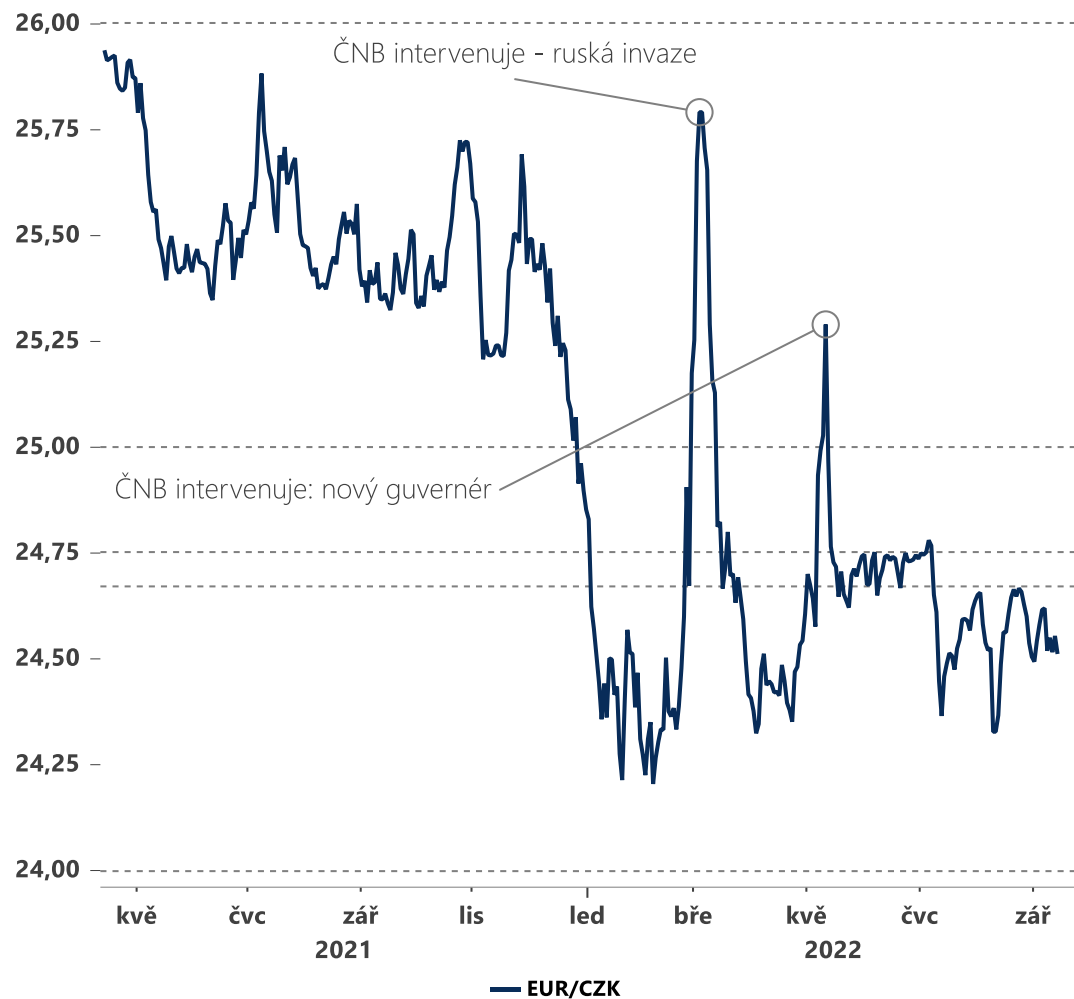
- Oldřich Dědek: Koruna zůstává preferovaným nástrojem
- Eva Zamrazilová: „Máme signály, že ekonomika zpomaluje, eurozóna i USA možná míří do recese. Tyto faktory samozřejmě budou působit proti dalšímu růstu dovezené inflace. Proto bych preferovala buď stabilitu sazeb, nebo velice mírné zvýšení. Ale pokud tu budou nějaké tvrdé argumenty pro větší zvýšení sazeb, tak to bohužel jinak nepůjde.“
- Narativ ČNB nebyl zcela vyvrácen:
  - Spotřeba domácností se snižuje tři kvartály v řadě (i když pomaleji než ČNB čekala)
  - Růst mezd je rychlejší než ČNB očekávala (ale ne výrazně)
  - Podle měsíčních čísel v Q3 2022 začíná recese
- ČNB by mohl přesvědčit jen setrvalejší tlak na koruně

České úrokové sazby

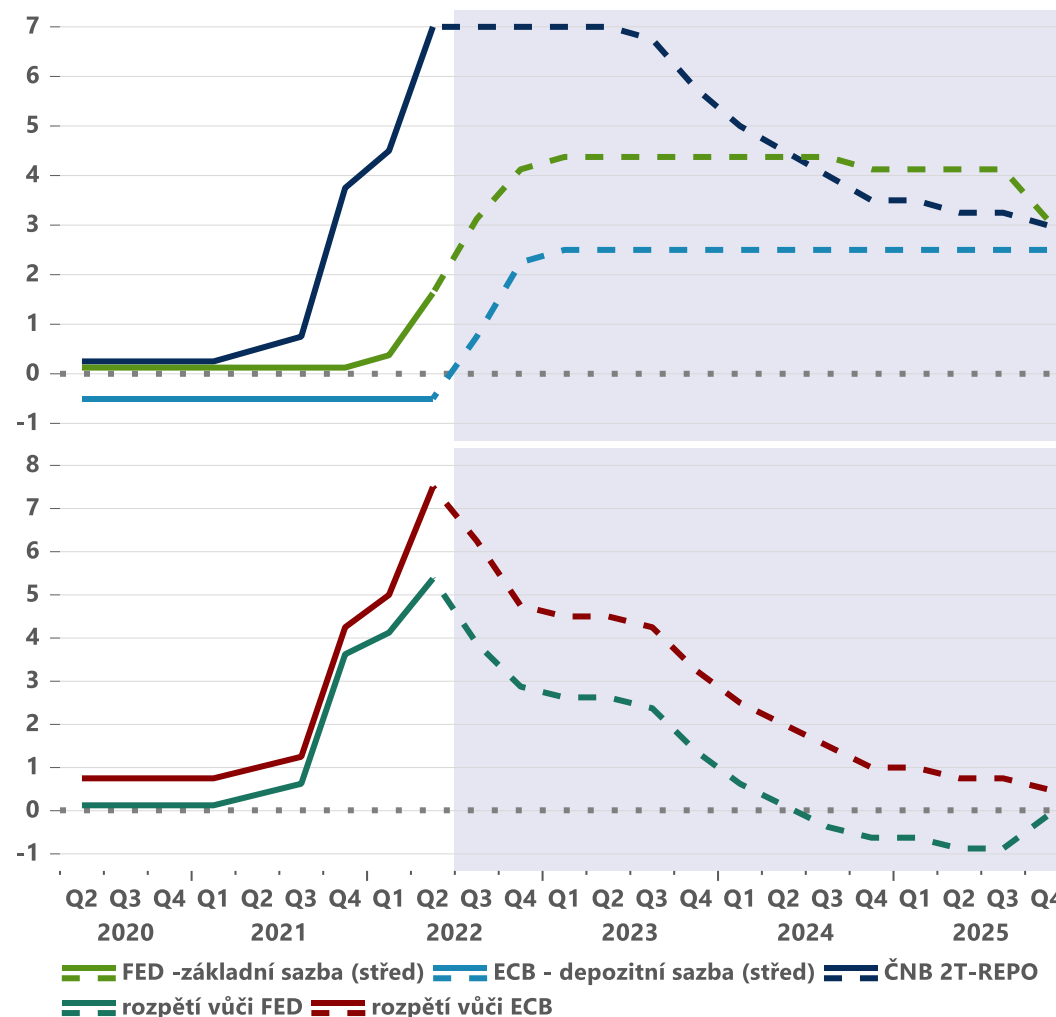

Source: KBC Economics based on

Obrana koruny ale může být problematická...

Zdroj: Patria/ČSOB s použitím Macrobond

Zdroj: ČSOB/Patria

...a drahá

Dekádní bilance ČNB (devizové rezervy)

v mld. EUR

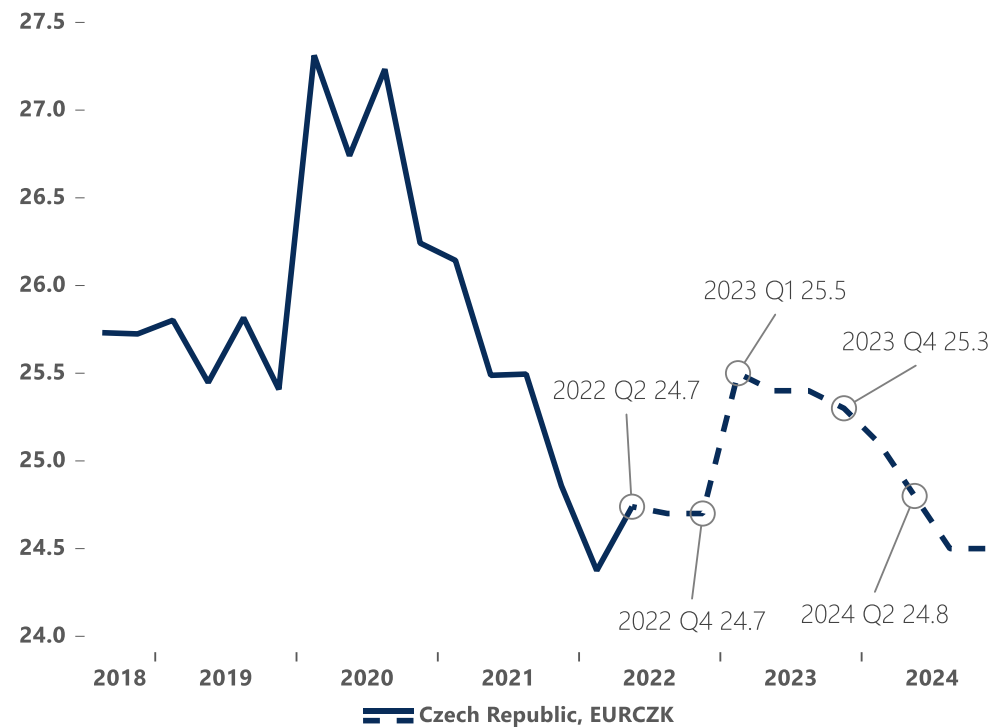

Zdroj: ČSOB/Patria CNB

Odhadovaný objem intervencí ČNB

2022	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen
mld. EUR	0,13	0,2	3,5	7,1	10,0	4,0?

EURCZK

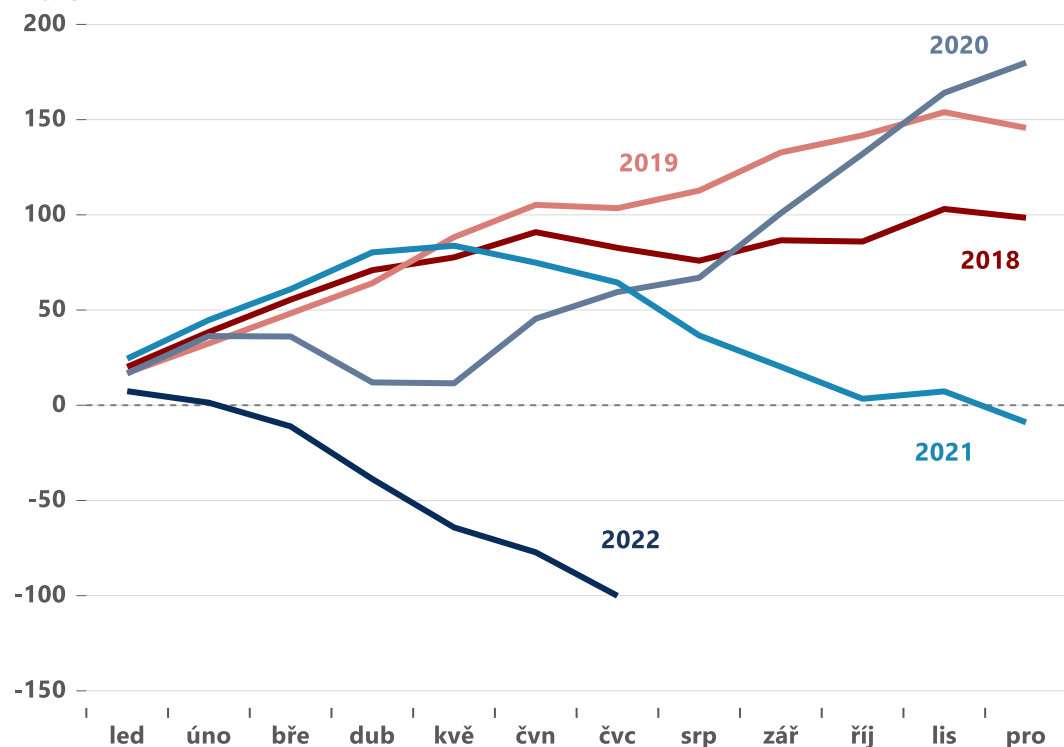
Zdroj: Patria/ČSOB

Zahraniční obchod už koruně nepomáhá

- Za prohlubujícím se schodkem obchodní bilance (a běžného účtu platební bilance jako celku) stojí především vysoké ceny dovážených energií a v menší míře také útlum v exportně orientovaném průmyslu
- Česká ekonomika čelí poprvé po téměř deseti letech tzv. dvojímu deficitu (běžný účet platební bilance & veřejné finance)

Obchodní bilance (kumulativně od začátku roku)

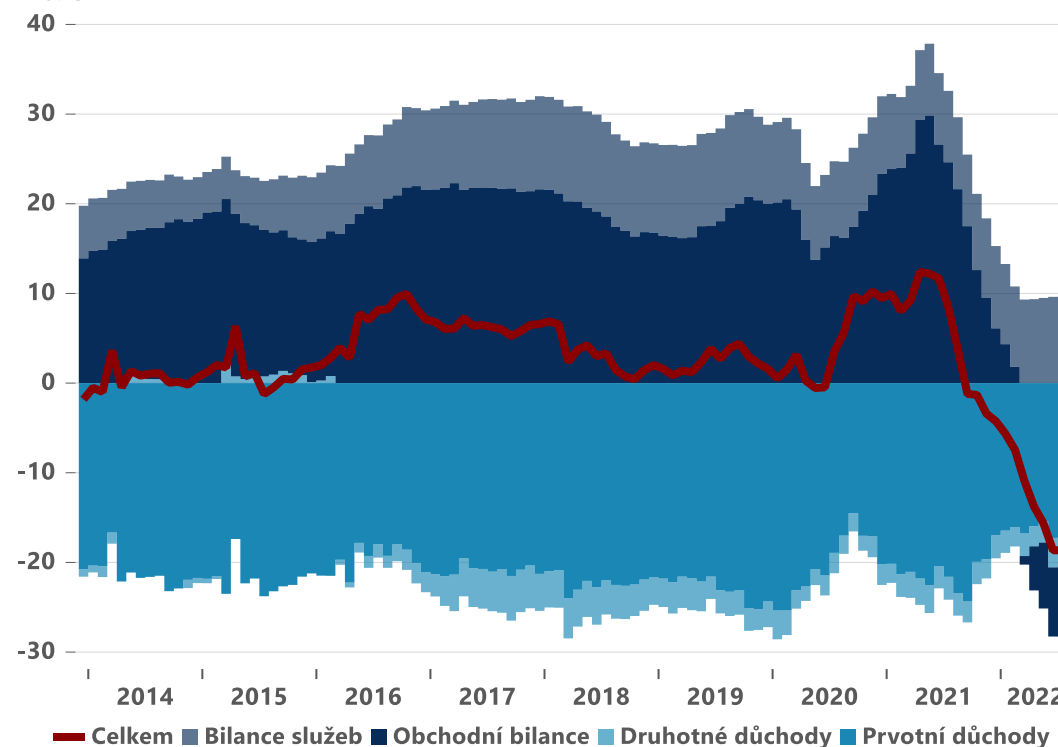
mld. CZK

Zdroj: Ekonomický výzkum ČSOB, CZSO

Běžný účet platební bilance (12M klouzavý průměr)

mld. CZK

Zdroj: Ekonomický výzkum ČSOB, CNB

Shrnutí: čeká nás těžký konec roku i začátek nového

		latest	2018	2019	2020	2021	2022	2023
GDP	% y/y	2022q2 3,7	3,2	3,0	-5,5	3,5	2,1	0,9
Household Consumption	% y/y	2022q2 0,2	3,3	2,6	-7,4	4,2	0,5	0,5
Investment	% y/y	2022q2 6,2	10,0	5,9	-6,0	0,7	2,5	0,0
Industrial Production	% y/y	2022m07 -1,9	3,0	-0,2	-7,2	6,9	0,5	2,0
New Orders	% y/y	2022m07 -0,3	3,5	0,3	-6,4	15,0	-2,0	3,0
Construction	% y/y	2022m07 -4,0	9,2	2,7	-6,2	2,7	3,9	3,0
Retail Sales	% y/y	2022m07 -8,8	2,7	3,7	-5,1	5,6	1,5	2,5
Consumer Confidence		2022m08 -29,8	3,8	1,8	-12,8	-17,0	-27,0	-13,0
Annual Inflation Rate	%	2022m08 11,7	2,1	2,8	3,2	3,8	16,5	8,6
Current Account Balance	% GDP	2022q1 -0,5	0,4	0,3	2,0	-0,8	-3,9	-2,9
Unemployment Rate (ILO)	%, eop	2022m07 2,3	2,2	1,9	3,1	2,1	2,8	3,3
Nominal Wage	% y/y	2022q2 4,4	8,2	7,9	4,6	4,8	6,2	6,2
EURCZK	eop	14.09.2022 24,53	25,72	25,41	26,24	24,86	24,70	25,30
CNB Repo Rate	%, eop	14.09.2022 7,00	1,75	2,00	0,25	3,75	7,00	5,75
PRIBOR 3M	%, eop	14.09.2022 7,25	2,01	2,18	0,36	4,08	7,23	5,63
IRS 10Y	%, eop	14.09.2022 4,49	1,79	1,73	1,29	3,26	4,82	4,50
GDP	PPP / EU	2019 92,0	91,0	92,0	94,0	93,6	93,6	94,1
Price Level	/ EU	2020 70,7	69,6	70,9	70,7	87,1	93,0	94,5
Annual HICP Inflation	%	2022m07 9,7	1,9	2,7	3,2	3,6	14,3	6,6
Government Deficit	% GDP	2021 -5,9	0,9	0,3	-5,8	-5,9	-5,6	-4,5
Public Debt	CZK bn	2022q2 2708	1622	1640	2050	2466	2870	3200
Long-Term Yield	DE spread (bps)	14.09.2022 268	162	184	184	294	217	165

Děkuji za pozornost

Jan Bureš

Informace obsažené v tomto dokumentu poskytuje Československá obchodní banka, a.s. (dále jen „ČSOB“) v dobré víře a na základě pramenů, které považuje za správné, důvěryhodné a odpovídající skutečnosti. Přesto ani ČSOB ani žádný z jejích zaměstnanců či zmocněnců nepřebírá žádnou právní odpovědnost ani záruku vůči klientovi za jakoukoliv informaci, která je obsažena v tomto dokumentu a zároveň Československá obchodní banka, a.s. nečiní žádné prohlášení ohledně přesnosti a úplnosti těchto informací. Československá obchodní banka, a.s. také nepřebírá jakoukoliv odpovědnost za případnou ztrátu nebo škodu, kterou může klient utrpět. ČSOB jako aktivní účastník obchodování na finančních trzích upozorňuje adresáty tohoto dokumentu, že obchoduje s investičními nástroji ke kterým se vztahují informace obsažené v tomto dokumentu. Bez předchozího souhlasu Československé obchodní banky, a.s. nelze tento dokument ani jeho části kopírovat nebo dále šířit.